

Zoltán Gábor

Áprilisi egymondatok

04. 01. Egy 1944-es nyilas szöveget olvasva újra rádöbbenek, hogy azok az emberek komolyan gondolták, nem voltak cinikusok, mindent, amit csináltak, szívből csináltak.

04. 02. Tény, hogy léteztek és léteznek a világban nem örült diktátorok is, ha nagyon keresünk, találhatunk ilyet, de úgy látszik, van abban valami szükség-szerűség, hogy aki diktátorságra adja a fejét, az nem normális.

04. 03. Már a feladó láttán rosszul vagyok, Magyarország intézett hozzám levelet, melynek kibontása után kiderül, hogy a nyugdíjam ügyében lettem megkeresve, a lapok átfutása ismét arról győz meg, hogy meg kell halni, mi-nél hamarabb, de mindenképpen még azelőtt, hogy „nyugdíjas” lennék.

04. 04. Hosszas keresgélésre készülök a könyvtárban, szeretném megtalálni, pontosan mit is mondott Weöres Sándor a nemzetről, kinek mondta és mikor, ehhez képest épp a Mester könyveinek polca mellett álló asztalhoz kapok jegyet, és ott virít a kötet, ülőhelyemtől centiméterekre: mintha mégiscsak lennének égi kezek.

04. 05. Egy újabb növényem, ami kb. 20 éve él velem – első könyvem megjelenése előtt került hozzám – pusztul el.

04. 06. Weöres megint küldött egy fontos szót: *a történetiség kategóriáján belül tud csak létezni az ember, ami viszont – úgy látszik –, kiszorítja alóla a sámedlit.*

04. 07. Töltötték mások is életüket reménytelen küszködéssel, kezdve mindjárt Adyval, azzal a százalmas levéltetűvel az ország pálmafáján, meg ott volt Babits, gyűttmentként Ninivében, meg az a csóringer Tersánszky, aki nem bírta megélni, és kínjában a Dunába vetette magát, enyhén szólva ők is jobbat érdemeltek volna.

04. 08. Legkisebb gyerekem az erkölcsstan órán végre kiszedte magának a régóta mozgó fogát.

04. 09. Álmodtam, hajnal felé, hogy összetört a laptopom, megkönnyebbülés volt felébredni.

04. 10. Nádas Magyarország elnökéhez írott levele tökéletes, a maga részéről mindent megtett, amit megtehetett.

04. 11. Alföldi Géza *A vezér!* c. verse, megjelent *A nép* 1944. augusztus 17-i számában, eszmei szempontból egyértelműen jobb, mint Szabó Lőrinc hasonló című és tárgyú költeménye, „... ahogy egymáshoz hordja az igéket, / ahogy a mondatokat kiszórja szívvel...”.

04. 12. Mivel fiatalkoromban nem lehetett tüntetni, 28 évesen voltam először tüntetésen, a romániai falurombolás ellen tiltakozva, de melleleg viszszafooglalva a saját városunkat.

04. 13. Fentebbi, tekervényes egymondataimról eszembe jut Paetzke, a német író és fordító, amint azt magyarázza, hogy a magyar írók sok mindent leírhatnak mondat címén, ami németül nem lehetséges, mivel a német mondat egyértelmű szabályoknak van alávetve.

- 04. 14.** Az utóbbi időben két csoportképen jelentem meg, úgy látszik, legalább az egyikem nem kellett volna, az ember nem tudhatja előre, hogy a kattintás előtti pillanatban nem kerül-e a képmezőbe egy oda nem illő tárgy, utólag nem címkézik-e fel valami idéetlen felirattal: kényes műfaj a csoportkép, jobban kéne vigyáznom.
- 04. 15.** „A forradalomhoz nem kell harag”, hallom a Szabadság téri színpadról, tetszik, ízlelgetem a mondatot, de végül is, azt hiszem, nem igaz.
- 04. 16.** Húsvétvasárnap, Vera születésnapja.
- 04. 17.** Felsorakoztak előttem a gyerekeim, mind a hárman, és közölték, hogy kitüntetnek, oklevelet és jutalmat adtak nekem.
- 04. 18.** Kicsi fiammal megyek könyvbemutatóra, amit nem egészen könnyen, de végigül – nagy öröm a végén.
- 04. 19.** Próbáltam helyt állni ma is, egy bekezdést kihúztam a készülő könyvből, egy *ez alkalommal* kijavítottam *akkorra*.
- 04. 20.** Felolvasok a Nyitott Műhelyben, a *Hévíz* lapszámbemutatóján, most először a kisfiam jelenlétében.
- 04. 21.** Lucinda Childs koreográfust néztem a Mezzo tévén, amint egy darabját betanítja, amint embereket irányít, és nem játssza a vezért, csodálatos, ahogy dolgozik, de az is csodálatos, ahogy Beethoven zenéjét érti, és ahogy a táncot érti, persze a táncosai is csodálatosak, és még a Lyon fölött lebegő próbaterem is csodálatos.
- 04. 22.** Állítólag csak száz éve honosodott meg a magyar nyelvben, mára a legfontosabb szó: **csicska**.
- 04. 23.** Mióta megvan az *Orgia*, van értelme kiülni dedikálás címén: egyes embertársaim tényleg találkozni akarnak velem.
- 04. 24.** Egymás utáni két napon ketten kerestek meg, és tudakolták, tudom-e, hetvenkét évvel ezelőtt hogyan haltak meg a nagyszüleik.
- 04. 25.** A szomszéd kertben ugató, nyüszítő kutya egy ideje már bennem ugat és nyüszít, és ha elhallgat, feszülten várom, mikor kezdi újra, ha valamiért értelmetlenül és megmagyarázhatatlanul elhallgat, akkor tépi csak igazán a szívemet.
- 04. 26.** Miután utolsó kérdésére is válaszoltam, a riporter elmondja, hogy apja azon a környéken bujkált, amelyről írtam és írok, mesél a nőről, aki életét kockáztatva rejtegette, és a házmesterről, aki feljelentette.
- 04. 27.** Láttam egy kimutatást, milyen gyenge eredményt ért el az úgynevezett Nemzeti Front jelöltje Párizsban, és ha az ankaraiakon múlik, a török diktatúra se lett volna törvényesítve, úgy tűnik, napról napra éleződik az ellentét a falvak és kisvárosok meg a nagyvárosok között, nemcsak nálunk, hanem Francia- és Törökországban, vagy pl. Oroszországban és az Egyesült Államokban is.
- 04. 28.** Testi-lelki gyengeséggel küszködve próbálom menteni a napot, talán nem eredménytelenül, megírok három érdekes adalékot Rákosi Jenőről a Véresmajorba, és felkészülök nagyobb gyerekeim születésnapjára.
- 04. 29.** Utánanézek a riportertől kapott történetnek, és rájövök, hogy apját valószínűleg nem a házmester jelentette fel, hanem az alsó szomszéd, aki titkon a nyilaskeresztesek legbelső körébe tartozott.
- 04. 30.** Kényes egyensúly megfigyelés és közlés közt, néha mintha működné, és a történeteket történetek egészítik ki.